

ord. Haacke p. 263
264

VIII 21

p. 265

p[re]sunt. uer[um]
 etia[m] ibi in uer[bo]
 ibi

mardocheus. & sic ibi cum rege letus ad conuiuium. Noctem illam | reddidit infomne &
 legendu uel audiendu historias annales poru tēporū. uenit occasio ut illū quē paratū am
 pendere sup patribus ipse nec regis uestib' indutū imponderet sup equū regū. pcedens &
 ante illū. hoc honore condignū ē. quēq; rer uoluerit honorare. Multū itaq; pdilomne
 aucta ē regis beniuolentia. hoc diuinitus pūsu ē. qm regem audiatū petitionē hester
 lum mardocheo quoque fieri oportebat. quod mirabili effecit nocte illa meritis ei rele
 mplius autē illud quod adhuc dicere libet. prudentie hester partē & diuine .(XXXI.)

providentis laus ē. Veniq; de diabolo dictum ē ad beati iob. In oculis ei' quasi ham-
cum. Item. Accinabere poteris leviathan hamo. Profecto p'scam cap't' q'd hamo accin-
f' fca ostendit. ferrū subregitur. Quod sc'dm hanc similitudinē diabol' p'sequendo xp'i
tatem ab eiusdē diuinitate fuerit cōprehensus. notū iusnatū habemus. Hinc illius
diaboli seruus i'sarell' erat aman p'cipuas. in illo habitans ipse diabol'. rem tam sece-
dinabatur. Nonne igitur mirabile ē. & cogitatu delectabile. q'd inconuino captu
te regina. hostis & inimicus n'r pessimus iste ē aman. Veniq; quasi hamo captus ē.
suis cōprehensus ē. qui conuiuando sup mensam inuenit penam. Manifeste & in-
gressit diaboli figurā. Contra xp'i mardocheus tipū gessit. Sicut enī aman merucē suffi-
qui mardocheo paruera. mardocheus sup equū regū ascendit. quē honorem sibi
ā rege parari putauerat. ita diabol' in cruce dāpnatus & triumphatus ē. quā xp'o
fecit. & xp'i uiuens sedet ad dexterā patris. cui similitudinē diabol' sibi arro-
presumpsit. Proinde gratam dixerim quia uerbu dī. uerbu dē. uerbu nondū incari-
dus nondū homo factus. uictoriā suā non solū ibi tam prudentia ei' p'cessit suq;
ibi iam obstetricante manu ei' egressus ē coluber tortuosus. x. xii.

Quod petri iam dictas uirtutes. temperantia. atq. prudentia. strenue immo diuinit
prouisum. p. fortitudinē confectum haud segnit. ē consummatū. fortitudo in pector
lis femine tanta eritit. quē in omne gentem ipsius redundauit. ut suspensio am
patibulo. cū regis ira requieuiſſet. zelus regine n̄ requieſceret. ſibi regi placet inquit. ē
teſtas indeiſ. ut ſic hodie feceruiſ. ſic etiaſ faciaſ in ſuſiſ. de cē filiū amān ſuſpend
patibuliſ. Dixit autē ceter. In urbe ſuſiſ interficere iudei q̄ngntoſ uiroſ. zalu
filioſ amān. Quanta putas eoſ exercere cede munuſiſ p̄uincuſ. Quanta zeli fortit
dicentiſ. ſic fecerē hodie ſic etiaſ faciaſ. ſuſpenderiſ in patibuliſ iam interfecit
filioſ amān. Si n̄ fuiſſet factū ppter d̄m. uel ppter iuſticiā. uideret crudelitas. Hu
confidentia cauſa uindicta euſimodi n̄ ſolū excuſat. uerū etiā iuſtificat. qđ non ſu
furor crudelitatiſ. ſ; feruor fortitudiniſ. n̄ motuſ ſeuitiſ. ſ; mod' iuſticię. n̄ iſ
ſed ante pſpectuſ. Cauſam iam conſiderauim'. iam conſiderandā. ppoſuim'. quia de
illa ſperabat' mundi ſaluſ. naſcituruſ expectabat' xp̄o. Proinde dignū ſe faciet
ſc̄s. inſpirando humilib'. 7 teneriſ mentib' ut p tempore 7 re iuſticia dura. dura
uterentur. defendendo bonę oliuę radicē bonę radicali oliuā. ut ſtaret 7 pman
donec daret fructū ſuū. donec effunderet oleū uerū. generando xp̄m. quod
tum ē recondat petro gladiū inuaginā. quia uidelicet cur uterē gladio
cauſam iam n̄ habebat neceſſariā. Cum ḡ legim' quia pro animab' ſuiſ ſtare
interfecit hoſtib' ac pſecutorib' ſuiſ. intantū ut ſeptuaginta quinq.
occifoꝝ implerent'. 7 nulluſ de ſubſtantiuſ eorū quicquā contingeret
tam poculiſ habentē cauſam. dignū feſtinate factū arbitremur. qu
delicet feſtū ſcripto ediat mardocheuſ. ſine uat' beſter. ut om̄i ſtudio dieſ u
niſ illuſ ſollemniſ in poſterū ſeruaret'. 7 reuerente ſemp anno. ſollemn

Felebraretur: 22. III.
 ie um notandū de uerbo dī. quā defingulis capitib' draconis' dū uini-
 gilia uictorie signa psonis illis per quas uincit imponit. ioseph & moyses
 uicit caput primū. caput ex' vtiū. in currib' trium phaucrunt dñiq; ac p'

Haacke p. 265 var. tt) ibid ibid von gl. Hdt. an d. Rand
geschrieben - falsch! f. 49v

in iherlm. Nūquā min' gl'e min' uirtutis di phoc factū illuxit. quā si custodiū fuisset celat' rēplū. ut n' spoliaret'. siue incenderet' ab ababyloniis. Immo plus habet honoris. 7 plus expe-
ritū. ad cognoscendā potentiā atq; pudentiā ueri dī. Sicut plus habet admirationis mortuū restaurasse hoīem quā custodisse ne perimeret'. ita plus habet miraculi talē repa-
rasse statū gentis 7 loci. quā defendisse ut n' destrueret'. Sic nimirū de uniu'sa ēstat electio ne generis humani. de omib' scīs siue electis p'sens atq; p'destinatus ad ēformitatē imagi-
nis filii dī. q'a maiore gl'a dī. gl'iosiore triūpho uerbi dī nē suscitant' a duplici morte ani-
me 7 corporis. & redeunt in illā celestē iherlm ciuitatē di uiuentis. quā sinūquā captiui
inde fuissent abducti. si nūquā fuissent mortui. si nūquā mors introuisset in hē mundū p
Nūquā hoc ipsū ignorauit aut p'teruit uerbū dī. q'd figurā. xxxviii / inuidiam diaboli.
ēst imperfecta laus ut dixim' in ore uel in ope c'ri. Venuq; ubi tale de illo depromptit ori-
culū. h'c dicit dñs x'po meo c'ro cui ap'phendi dexterā. 7 c'etā. tandē ita celustit. Assimi-
lauit. 7 n' cognouit me. Ego dñs. 7 n' est ampli'. Extra me n' est d's. Accurrit te. 7 n' cogno-
uisti me. Nūquid nulla aut parua exp'bitio ē dū dicit. 7 n' cognouisti me. Et q'm n' cog-
nouit. cū dixerit ipse ē d's qui ē in iherlm. Vere n' cognouit. quāuis ita ēfess' fuerit. Multū
in illa ēfessione siue cognitione defuit. q'a q'd ibi loq'ur ipse q'acinxit eū d's. ego dñs. et
n' ē ampli'. extra me n' ē d's. surda aure p'teruit. Hoc ille audire uel intelligere noluit.
immo p'stat in insipientia stultorū seruientū creaturę poti' quā creatori. Proinde recte
dicitur illi. Si recte offeras 7 n' recte diuidas. nonne malū ē. Res enī quas dā dō optu-
la siue reddidit. 7 hoc recte fecit. seipsū autē sibi met' retinuit. q'a cor suū cultui uel
religioni ei' n' subdidit. cui res exteriores optulit. Proinde n' mirū. q'd dū cupiditate sua
gessit p'mundū. miserabilē uitę ē ēfecut' exitū. Tradunt nāq; hystorie. q'd tamyris
regina scytharū cōprehensū insidius uniu'sū ei' cū ipso rege trucidauit exercitū. ducenta
milia p'sarū. caputq; c'ri amputatū. in utrē humano sanguine repletū coniecit. cū hac
exp'bitatione crudelitatis. Satis te inq't sanguine quē stisti. cuiq; insatiabili' sēp fuisse.
Nihil spectat ad rē p'sentē nē reminisci q'a in titulo psalmi sexagesimi. xxxviii
quarta iheremiā 7 aggeū sp's p'phie cōposuit. quos alter scilicet iheremias captiuitatē illā
figurā p'dixit 7 p'sens uidit. alter ū uidelicet aggeus soluta captiuitate reuersioni in pa-
triā int'fuit. Titulus sic se habet. In fine psalmi dauid. canticū iheremie 7 aggei de uerbo
p'grinationis. q'ndo incipiebant p'ficisci. Sequitur psalm'. Te decet ymn' d's in syon. 7 tibi
reddet' uotiū in iherlm. Ad rē in quā p'sentē spectat eide canticū siue tituli p'eunat' remi-
nisci. q'a magnū resonat gaudiū de triūpho uerbi dī. cui' p'p't ueritatē implendā p'p'ts
de captiuitate liber illuc ascendit. ubi oportebat ipsum uerbū incarnari. p' q'd omnia
facta sūt. de tribu iuda. de semine dauid. Dulce q'dē allegoriā in eodē psalmo siue
psalmi titulo meditari. scilicet intelligere sup'nā syon. 7 celestē iherlm. atq; hic uniu'er-
salē generis humani p'grinationē. unde omēs ascendunt sūt electi finito t'mino mundi. uerū
tam 7 illud n' nihil habet dulcedinis q'd hystorically tē gessū est. q'd p'p'ts ille liber
de captiuitate rediit. cui redditi p'pha aggeus int'fuit. Tenū reddiit ille n' solum
t'pus. uerū etiā ualde necessaria preparatio fuit decoris siue ymni q'te decet in
sup'nā syon. p'paratio redditionis uoti. q'd tibi reddiit siue reddet' in cetera iherlm.
quo omīs caro ad te ueniet. propiciato te cunctis iniquitatib' n'ris. p' redēptionē ihu
x'pi filii tui. cui' uentura natiuitas hoc exigebat. ut solueret' illa captiuitas ut re-
dierit iuxta p'pham uirgo isrl' in terrā suā. siue in ciuitates suas. eundē dñm et sal-
uatōrē suū generatura. magna 7 iusta p'p'heas illi tēporis gaudiū siue leticie causa.
magna et pulchra triumphalis tripudii materia. xxxviii
Nūquid n' istud aggeus iam tunc prophetali oculo cōsiderabat. At enim. Quis est
in uob' derelictus. q' uidit domū istā in gl'a sua prima. Et quid uos uidetis ^{hanc} ~~eam~~.
Nūquid n' ita est. quasi n' sit in oculis uris. Statimq; paucis int'positis ēfortans dicit.
Nolite timere. quia h'c dicit dñs exercituum. Magna erit gl'a domus istius

Clm 14055, fol. 45r

ed. Rhaban Haacke,
 Ruperts abbas
 T. r. r. r.
 De victoria
 verbi dei,
 1464 w.
 Quintessenz.
 5 (1970)
 S. 243

In nouissima
 ante erat
 presentan
 dus.

S. 244

Vn32

Longioris
 memorie
 maioris
 gl'e.

nouissime plusquā primē dicit dñs exercitū. & in loco isto dabo pacē dñs exer
 Quale putas glām tanto ore pñunciat nouissimā fore maiorē quā primā. Numq
 scilāre glām. scilicet auri et argenti copiā. Nūquid etiā sic futurū erat uel fieri p
 ut plus auri in domo nouissima rualaret. quā in pma salomon unpendisset. nūquid
 reat ut hoc tantopere p glā reputaret. et pro hoc tam uehementer dñs exercitu
 clamaret. Ergo illam magis glām decet intelligi. quē glā uera est. scilicet pñent
 uerbi incarnati xpī filiū dī. qui in illa domo pma n̄ fuit pñentandus. s̄ymeone ex
 te et in ulnas suas illū accipientē. cū isto cantico gr̄. Nē dimittas seruu tuū dñe
 uerbū tuū in pace. Annon hoc ipsū idem pphā ibidem interloquitur. Et uenū
 desideratus cunctis gentib. implebo domū istā glā dicit dñs exercitū. Vere omī q
 pñe maior futura erat glā nouissime. qd in ea sedm legē primogenitū pñentan
 cum sacrificiis legalib' iste primogenitus in multas frīb' iste desideratus cunctis gen
 emorabilis ille redit. ascensib' spectabilis si cōsideres a x x x i.

O

currū illū siue quadrigā dñi. qua residens ad locū suū pperabat uerbū dñi. uerbū
 sario implende pmissionis. Quadrigam illā dñi quatuor dicim' uiros auctores
 puos. quasi capita illis reuersionis. ezdrā. y neemā. ihm sacerdotē magnū. y zo
 bel ducē. idcirco dictū zorobabel. qā infra annos cēptūitatis in babilonia na
 prophetas aggreū. y zachariā qui ut sup' memoratū ē cū eis erant adiuuantes eos
 aurigas ante quadrigā existimare delectat. Istis immo istos habitatori uerbo d
 eis omīs triumphū ei' psequens grates agit. q' feliciter ad hoc nati s̄t. ut tali in
 re ēent parati. Quom' inq' amplificem' zorobabel. Nā et ipse quasi signū in d
 ra isrl' manu. & ihm filiū iosedech. Qui in dieb' suis edificauer' domū. y ead
 tēplū sc̄m dñō. paratū in glām sempiternā. Et neemīa in memoria multū tēp
 qui erexit nobis muros euersos. y stare fecit portas et seras. qui erexit domos
 Quod dicit in glām sempiternā: recte sic intelligitur ut supra dictū ē. quia dom'
 tam diu stare habebat. donec xp̄e ueniret uera y sempiterna sc̄y glā. sicut s̄ym
 prolocutus est. Lum' ad reuelationē gentiū. y glām plebi tue isrl'. Ezdrā dicitur
 malachiā. q' in ordine duodecim ppharū duodecimus est. x x x i i.

Iste quantus nobis esse debet. Non enī ignorare debem'. quia legē ipse renoua
 scripturas sc̄as quē pprie uoces sunt uerbi dī. dispersas uirg' babilonico igni su
 ipse egregauit ac reformauit. Quantū hoc est. aut esse debet omib' felis. Mag
 sit & memorabile qd tam ipsius quam ceteror' labore ciuitas illa tēplūq' illud n
 factū restitui uel reedificari potuit. istud edificū insolubile scilicet reformatū
 scriptur' altioris est et erit semp excellēte. Literas quoq' siue characteres istos
 terib' cōmodiores atq' faciliores repperit. y conscriptā legē pplo tradens. et
 scriba uelox meruit nuncupari. et nē et in ppetuū scriba doct' est in regno
 EXPLICIT LIBER VII.

S. 244
 245

f. 45